

Udfordringen

- faglighed
- fællesskab

i en ikke ekskluderende folkeskole

Århus d. 23. maj 2011
Flemming Olsen

Indhold

- Den segregerede skole?
- Segregeringens tankesæt
- Inklusionens forudsætninger
- PPR's rolle og virkemidler

Den segregerede skole?

Status:

- I alt 14,3 % af alle elever får specialundervisning
- 5,6% af alle elever får specialundervisning i segregerede tilbud
- Specialundervisningen og tilknyttede funktioner beslaglægger ca. 30% af udgifterne til folkeskolen
- De segregerede tilbud optager 62% af udgifterne til specialundervisning
- Vi ved kun lidt om effekterne

Den segregerede skole?

Forklaringer – hypoteser:

- Biologiske forklaringer: antallet af for tidligt fødte, alkohol under graviditet etc.
- Samfundsforklaringer: mere komplekse kompetencekrav og en mere individualiseret uddannelseskultur
- Professionsforklaringer: mere finmasket diagnosticering og selvopretholdelsesdrift i specialtilbuddene

Segregeringens tankesæt

- Diagnosticeringsspiralen
 - Væksten i antallet af diagnoser og diagnosticerede
 - Diagnoser som kapital
 - Forældrenes pres
 - Klagenævnets praksis og vanetænkning

Inklusionens forudsætninger

1. Målsætninger
2. Udvikling af læringsmiljøer
3. Lærerkompetencer
4. Specialressourcerne tæt på
5. Inklusionsfremmende ressourcemodeller
6. En anden type specialtilbud

Inklusionens forudsætninger Målsætninger

Overordnet målestok:
At få alle kvalificeret til at gennemføre en
ungdomsuddannelse

Kæde af indikatorer

- Andel, der gennemfører en ungdomsuddannelse
- Andel, der gennemfører første år af en ungdomsuddannelse
- Andel, der er uddannelsesparate ved udgangen af folkeskolen
- Andelen, der følger målene for faglig progression gennem skolen
- Andel, der er inkluderet i den almindelige, differentierede undervisning
- Andelen, som er glade for at gå i skole
- Andel, der er skoleparate ved overgangen fra dagtilbud
- Andelen, som dagtilbuddene løfter

Inklusionens forudsætninger Udvikling af læringsmiljøer

- Ufravigelige faglige krav, men massiv støtte
- Fokus på fællesskabet
- Børne- og ungemiljøer
- Undervisningsdifferentiering – herunder målrettet holddeling
- Struktur og klasserumsledelse
- Samspil mellem faggrupper: pædagoger, lærere, sundhedsplejersker, socialrådgiver etc.
- Autentiske voksne

Inklusionens forudsætninger Lærerkompetencer

Brug for styrket efteruddannelsesindsats:

- Klasserumsledelse
- Relationskompetencer/konfliktløsning
- Fagdidaktik
- Specialpædagogik

Inklusionens forudsætninger Specialressourcer tæt på

Den enkelte lærer og pædagog skal kunne hjælpes hurtigt og konkret – og beskyttes mod afmagtssituationer

- Supervision og sparring
- AKT
- Konsultative modeller
- Ressourcecentre (Rejseholdets anbefaling)
- Skolesocialrådgivere

Inklusionens forudsætninger

Inklusionsfremmende ressourcemodeller

Princip:

- Diagnosticering og udskillelse må ikke være adgangsbilletten til øgede ressourcer
- Læg ressourcerne ud, så de kan arbejde fleksibelt og inklusionsfremmende

Vanskeligheder:

- Behov for midler, der ikke er bundne i individuelle foranstaltninger, men kan investeres i udvikling af læringsmiljøer
- Skolernes sårbarhed ved decentrale budgetmodeller

Inklusionens forudsætninger

En ny type af specialtilbud

- Specialtilbuddene er vigtige som videnscentre
- Koncentration af specialviden behøver ikke at kræve en koncentration af børn i specialtilbuddene
- Kan specialtilbuddene i højere grad arbejde som entreprenører, der udvikler inkluderende tilbud i de almene læringsmiljøer

PPR's rolle

- At være VIDENSCENTER og ENTREPRENØR i udviklingen af inkluderende læringsmiljøer
- Kræver på én gang SPECIALISERING og NÆRHED TIL ALMENOMRÅDET